

جزئیات برگزاری نمایشگاه «صندوق‌های باز نشستگی، پیشران توسعه ملی»

این نمایشگاه از امروز تا روز سه‌شنبه ۲۶ بهمن ماه در مصالای امام خمینی (ره) برگزار می‌شود. مطابق برنامه‌ریزی‌ها در افتتاحیه نمایشگاه علی ربیعی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، حضور خواهد داشت. بازدید جمعی از سفرا و وابسته‌های بازرگانی، بازدید تخصصی فعالان اقتصادی و هیئت تجاری از نمایشگاه و برگزاری «همایش اقتصاد ایران» در نوبت صبح و عصر از برنامه‌های روز دوم نمایشگاه است. در روز پایانی هم هم‌زمان با بازدید رئیس جمهوری از نمایشگاه، ۲۳ پروژه شاخص و طرح‌های آماده بهره‌برداری هلدینگ‌های تابعه صندوق‌های بازنشستگی به سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی داخلی و خارجی معرفی می‌شود و از آنها رونمایی می‌شود.

ویاگوک

نمایشگاه صندوق‌های باز نشستگی پیشران توسعه ملی

یکشنبه ● ۲۴ بهمن ۱۳۹۵ ● شماره نود و دو

ا ت ی ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ ۰

بررسی دستاوردها و چالش‌های سرمایه‌گذاری در صندوق‌های باز نشستگی به بهانه آغاز نمایشگاه «صندوق‌های باز نشستگی، پیشران توسعه ملی»

پسابرجام صندوق‌ها؛ رشد سرمایه‌گذاری به سود بیمه‌شدگان

بالایی دارند اما ظرفیت‌های آنها به اندازه کافی شناخته‌شده نیست، برگزاری نمایشگاه رادر فضای پسابرجام تحلیل می‌کند و می‌افزاید: «در حال حاضر فضای پسابرجام فضای مطلوبی است. مانیز در دوران گذار خود و رسیدن به جایگاه بهتر در نظام اقتصاد بین الملل به سر می‌بریم، بر همین اساس صندوق‌های بازنشستگی هم باید در چنین محلی توانمندی‌ها و طرح‌های خود را به فعالان اقتصادی در داخل و به خصوص خارجی‌ها عرضه کنند تا با آشنایی بیشتر مردم و شرکای تجاری و سرمایه‌گذار با پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های مجموعه‌های تابعه، سطح تعامل میان صندوق‌ها و مشارکت‌کنندگان اقتصادی افزایش یابد و درنهایت پی‌شده‌گان و مستمری‌بگیران از ارزش افزوده آن برخوردار شوند.»

■ استراتژی سرمایه‌گذاری شستاستغیر می‌کند

امروز دیگر کمتر کسی تردید دارد که صندوق‌های بازنشستگی از وزن‌های سنگین در هر اقتصادی هستند. نهادهایی که عمده مشارکت آنها در تأمین مالی پروژه‌های بلندمدت است که با توجه به منابع زیاد در اختیار آنها، به طور مستقیم به تولید و رشد اقتصادی کشورها هم کمک می‌کنند. کارشناسان از برخی الزامات در این رابطه می‌گویند. اینکه صندوق‌ها در فضای خاص اقتصادی پرتقوی خود را به درستی مشخص کنند. اینکه چند درصد پول در سهامداری باشد. چند درصد در اوراق مشارکت، چند درصد در تأمین مالی پروژه‌های کلان ملی یا بین‌المللی و نحوه توزیع منابع. همگی منوط به داشتن سیاست سرمایه‌گذاری کارآمد (policy Statement) است. موضوعی که معاون اقتصادی و فعلی سازمان تأمین اجتماعی و معاون سابق وزیر صنعت، معدن و تجارت هم سخت به آن باور دارد. افخمی‌راد از تغییر استراتژی‌های سرمایه‌گذاری در مجموعه‌های اقتصادی سازمان تأمین اجتماعی خبر می‌دهد و می‌گوید: «تلاش ما این است که پورتفوی سازمان را با بازنگری کنیم و اقداماتی انجام دهیم تا ارزش دارایی‌های سازمان به‌روز شود و قدرت نقدشوندگی دارایی‌ها بالا برود.» وی اضافه می‌کند: «هدف ما این است که از برخی حوزه‌های فعال فعلی خارج شویم و بنگاه‌هایی را که در چهارچوب اهداف سازمانی ما نمی‌گنجند چرخه سریع‌تر واگذار کنیم و منابع حاصل از آن را برای سرمایه‌گذاری در حوزه‌هایی که دارای توانمندی هستیم به کار گیریم.» رئیس سابق سازمان توسعه تجارت ایران با اشاره به استراتژی توسعه‌ای سازمان تأمین اجتماعی و تمرکز منابع در هلدینگ‌های سودآور می‌گوید:

پیش‌نویس اولیه پرتفوی سازمان مبتنی بر تجربیات جهانی و سازوکارهای شناخته‌شده علمی و منطق اقتصادی و سرمایه‌گذاری تهیه شده است. سعی ما این است که در اوایل سال آتی ترتیبی اتخاذ کنیم که برنامه عملیاتی لازم برای چگونگی برون‌رفت از وضعیت موجود و حرکت به سمت پرتفوی جدید سازمان را با اولویت خروج از بنگاه‌داری و افزایش نقدشوندگی آغاز کنیم.»

■ تغییرات در صندوق‌ها الزامی است

با این حال، بسیاری بر این باورند که ابزارهای مدیریت در صندوق‌های بازنشستگی ایران محدود است و این نهادها طی سالیان گذشته نتوانسته‌اند به دلایلی چند کارایی خود را نشان دهند. اینکه صندوق‌های بازنشستگی در ایران تا چه اندازه از اصول مصرحه سرمایه‌گذاری پیروی می‌کنند و چقدر نمایشگاه صندوق‌های بازنشستگی، پیشران توسعه ملی» در اثرگذاری بر وضعیت اقتصادی موثر است، سوالی است که مدیرعامل بزرگ‌ترین هلدینگ شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی (شتتا) سعی

دارد به آن پاسخ دهد. محمدحسن پیوندی برگزارینمایشگاه افرصتی بی‌ظنیر در ارائه تصویری روشن از امکانات و توانمندی‌های صندوق‌ها می‌داند و برخی الزامات را با آیتنو در میان می‌گذارد: «مهم‌ترین اقدام مورد انتظار در زیر مجموعه‌های اقتصادی این است که در وهله اول جامعه‌مدیریتی صندوق‌ها به‌روزرسانی شود. صندوق‌های بازنشستگی حجم بسیار بزرگی از اقتصاد ایران را به خود اختصاص داده‌اند، پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های خلق ارزش افزوده در این مجموعه‌ها بسیار بالاست، امکانات بسیار وسیع و ارزشمند است اما سطوح مدیریتی شرکت‌ها و هلدینگ‌های تابعه متناسب با توانمندی‌های آنها نیست.» وی اضافه می‌کند: «برگزاری نمایشگاه به‌روشنی این پیام را به‌منا متقل می‌کند که انجام اصلاحات در ساختارهای مدیریتی صندوق‌ها بسیار الزامی است. پتانسیل‌های زیادی به لحاظ منابع در مجموعه اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی وجود دارد اما سطوح مدیریتی آنچنان که باید کلاسیک نیست و باید اصلاحاتی در حوزه‌های مدیریتی آنها صورت پذیرد.» وی با اشاره به فضای پسابرجام اضافه می‌کند: «ما در مقطع خاصی هستیم و با وجود اینکه دستاوردهای براجم به طور کامل عملی نشده است، تفاوت بزرگی در بین اقتصاد کنونی و گذشته ایجاد کرده است. شرکت‌ها و هلدینگ‌ها ی صندوق‌ها هم از این فضا بهره لازم را خواهند برد و یکی از اهداف برگزاری چنین نمایشگاهی نیز همین مسئله است.»

عمده دارایی‌های صندوق‌ها از رهگذر واگذاری‌های شرکت‌های دولتی به دست آمده است. واگذاری‌هایی که از یک طرف نشان از وابستگی ذاتی صندوق‌ها به دولت دارد و از سوی دیگر نیز بازدهی مثبت یا منفی آنها را متأثر از نوع و ماهیت پاسخ‌دهی دولت می‌کند. به زبان ساده‌تر، از آنجا که تصمیم‌گیری در خصوص منابع صندوق‌ها در غالب اوقات به اراده دولت‌ها بستگی داشته، بنابراین این نهاد هم در قبال بدهی‌های تاریخی خود به صندوق‌ها به تها تر دارایی‌ها و واگذاری شرکت‌ها و بنگاه‌هایی از بدنه خود روی آورده که تفسیری از اصل ۴۴ قانون اساسی مبنی بر ترویج خصوصی‌سازی و کاهش حجم و اندازه دولت است. برای مثال بیشترین حجم واگذاری شرکت‌های دولتی برای تها تر مطالبات تأمین اجتماعی در دولت‌های نهم و دهم صورت گرفت. موضوعی که مدیرعامل هلدینگ «تاپیکو» هم بر

آن صحه می‌گذارد. محمدحسن پیوندی، که از چهاره‌های بین‌المللی در زمینه دانش و مدیریت صنعت پتروشیمی است، در گفتگو با آیتنو می‌گوید: «بسیاری از مجموعه‌های اقتصادی در سبید آرزایی صندوق‌ها نتیجه سرمایه‌گذاری صندوق‌ها نبوده‌اند و بیشتر شرکت‌هایی بوده‌اند که به صندوق‌ها در قالب رد دیون واگذار شده‌اند.» وی با بیان اینکه طی سال‌های گذشته خصوصی‌سازی به سمت صندوق‌ها «گلد داده شده» اضافه می‌کند: «این خود نیست که صندوق‌ها راسا از طریق سرمایه‌گذاری به افزایش سرمایه خود روی آورده باشند. سرمایه‌گذاری به این معناست که ما بنشینیم و فکر کنیم و برنامه‌ریزی‌هایی مبتنی بر مطالعه انجام دهیم که ارزش افزوده ایجاد کنیم. این اتفاق در عمده صندوق‌های ما نیفتاده است.» ولی الله افخمی‌راد، معاون اقتصادی سازمان تأمین اجتماعی، نیز دیدگاهی مشابه دارد و برای ورود به بحث برگزاری نمایشگاه، به آسیب‌شناسی چرایی افزایش بنگاه‌های اقتصادی صندوق‌ها و ناآرامی‌ای آنها می‌پردازد که در دیون دولت به نظر وی از اولین عوامل است. گو اینکه از

رهگذر ۵ مصوبه‌ای که در دهه ۸۰ سازمان خصوصی‌سازی مجری آن بود، سهام ۵ شرکت از یک تا صد درصد به تأمین اجتماعی انتقال یافت. اولین مصوبه به سال ۱۳۸۶ رمی‌گردد که براساس آن ۱۲۰۰ میلیارد تومان واگذاری انجام شد. در سال ۱۳۸۸ دو مصوبه به تصویب رسید که حجم ارزش آن‌ها به ترتیب هزار میلیارد تومان و ۲۲۰۰ میلیارد تومان بود. در سال ۱۳۹۰ مصوبه‌ای ۳۵ هزار میلیارد تومانی به تصویب رسید که البته اجرایی نشد. آخرین مصوبه نیز به سال ۱۳۹۱ برمی‌گردد که مقرر می‌کرد ۹۰۰ میلیارد تومان واگذاری صورت بگیرد.

■ شناخت بیشتر از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های صندوق‌ها

فنا رغ از درستی یا نادرستی این سیاست‌ها، یافتن استراتژی سرمایه‌گذاری برای صندوق‌هاست که اهمیت بیشتری دارد. موضوعی سهل و ممتنع که اتفاقا یکی از اهداف برگزاری نمایشگاه «صندوق‌های بازنشستگی، پیشران توسعه ملی» هم هست. ولی الله افخمی‌راد به آیتنو می‌گوید: «برای تولید با بازده بیشتر در این مجموعه‌ها باید برنامه‌ریزی دقیق‌تر و منظم‌تری داشته باشیم، چرا که واگذاری‌ها به جای منابع نقدی در اختیار این صندوق‌ها قرار گرفته‌اند و این نهادها هم باید توان نقدشوندگی دارایی‌ها را افزایش دهند و در مواقع لزوم نقدینگی مورد نیاز صندوق را برای پرداخت مطالبات ذی‌نفعان فراهم کنند.» وی با تاکید بر اینکه صندوق‌های بازنشستگی پتانسیل

صندوق‌ها با هدف پوشش نیازهای میلیون‌ها بازنشسته جمع‌آوری و مدیریت می‌شوند و در تبدلات ریسک و بازده، ریسک‌های مورد توجه آنها قرار می‌گیرد که کمترین دامنه تغییرات را داشته باشد. با وجود اینکه صندوق‌ها در همه‌جای دنیا به دنبال تنوع‌بخشی به سبد سرمایه‌گذاری خود برای تضمین بازپرداخت تعهداتشان در بلندمدت هستند، با این حال ریسک‌های مرتب بر سبد سرمایه آنها از متغیرهای بی‌شماری تأثیر می‌پذیرد که عمده‌ترین آنها مسائل سیاسی، تلاطم نرخ‌های تورم، ارز و سود بانکی و حقوقی است و عموما نیز تلاش بر این است که بازده بالقوه و بالفعل سرمایه برای نیل به اهداف از پیش تعیین‌شده حفظ شود و ارتقا یابد. نبود اطمینان به بازارهای جهانی، ارتقای شاخص امید به زندگی و افزایش تعداد بازنشستگان نیز از دیگر عوامل تاثیرگذار بر عملکرد صندوق‌ها تلقی می‌شود. در سطحی دیگر، سرمایه‌گذاری

صندوق‌های بازنشستگی پیرو اهداف توسعه ملی، بهبود نرخ رشد اقتصادی، ارتقای سطح زندگی و درنهایت برای پایداری بلندمدت طرح‌های تأمین اجتماعی به کار گرفته‌شده است. با اینکه اتخاذ روش صحیح یا حتی غلط برای تنظیم اهداف سرمایه‌گذاری صندوق‌ها دشوار است، اما در بیشتر موارد از سرمایه صندوق‌ها در راستای اهداف اقتصادی و توسعه اجتماعی نیز استفاده می‌شود و عملکرد این نهادها در زمره شاخص‌های توسعه‌یافتگی قرار می‌گیرد. به همین منظور باید این اطمینان در مدیریت صندوق‌ها ایجاد شود که اهداف صندوق و رفتارهای مبتنی بر سرمایه‌گذاری‌های بی‌عیب و نقص را بر اساس اصول محاسبات بیمه‌ای و ریسک‌سنجی در حوزه‌های مدنظر برای سرمایه‌گذاری بدون قضاوت‌ها و مداخلات سیاسی دنبال کنند. شاید به همین دلیل باشد که حجم ذخایر صندوق‌ها در غالب کشورهای درحال توسعه و از جمله در ایران تفاوت‌های زیادی با کشورهای توسعه‌یافته دارد.

■ مهم‌ترین ابزارهای سرمایه‌گذاری صندوق‌ها کدام‌اند؟

به‌طور کلی صندوق‌های بازنشستگی دارای حجم عظیمی از پس‌اندازهای قراردادی هستند که به دلیل ماهیت بیمه‌ای و الزام آن‌ها به ایفای تعهدات بین‌نسلی ناگزیرند این حجم پس‌انداز را سرمایه‌گذاری کنند. ابزارهای در دسترس برای سرمایه‌گذاری‌های صندوق‌ها عبارت‌اند از: اوراق قرضه شامل اوراق بهادار دولتی و اوراق منتشرشده توسط موسسه‌های اعتباری، اوراق قرضه شرکت‌ها، سپرده‌های بانکی دارای سود، سرمایه‌گذاری در بازار سهام و مستغلات. همچنین صندوق‌ها این امکان را دارند که در طرح‌های خود به‌طور مستقیم در واحدهای تجاری-تولیدی سرمایه‌گذاری کنند و واحد تجاری یا تولیدی متعلق به خود را راه‌اندازی سازند. رویکردهای نوین نیز سرمایه‌گذاری خارجی را به صندوق‌ها پیشنهاد می‌کنند. در پاره‌ای از کشورها صندوق‌ها کل سبد را در اوراق در آمد ثابت سرمایه‌گذاری می‌کنند، در پاره‌ای دیگر مدیران صندوق‌ها سرمایه‌گذاری در هلدینگ‌ها را ترجیح داده‌اند، گروهی سرمایه‌گذاری در سهام را انتخاب کرده‌اند و دسته‌ای هم به سرمایه‌گذاری در بازارهای خارجی روی آورده‌اند.

■ تها تر دارایی‌ها با واگذاری به صندوق‌های بازنشستگی

اینکه در ایران اوضاع از چه قرار است و صندوق‌ها چه نوع استراتژی برای تعیین سبد سرمایه خود انتخاب کرده‌اند در وهله اول نیازمند ذکر یک نکته است. در میان چهار صندوق بزرگ بازنشستگی کشور

در یکی دو دهه گذشته صندوق‌های بازنشستگی به یکی از بزرگ‌ترین بازیگران بین‌المللی تبدیل شده‌اند که دارایی‌های آنها روز به‌روز در حال افزایش بوده است. آمارها نشان می‌دهد ارزش دارایی تحت مدیریت ۲۰ صندوق بازنشستگی بزرگ جهان حدود ۱۵/۴ هزار میلیارد دلار است که عمده آنها (۴۲/۳ درصد) نیز در منطقه آمریکای شمالی واقع شده‌اند. در میان هفت کشور توسعه‌یافته، نسبت دارایی‌های تحت مدیریت صندوق‌ها به تولید ناخالص ملی در سه کشور سوئیس، هلند و استرالیا بیش از صد درصد است. این عدد در میان کشورهای عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی به ۸۴ درصد می‌رسد و در کشورهای در حال توسعه روی مژ ۲۵ درصد است. نسبت ارزش دارایی‌های صندوق‌های بازنشستگی به تولید ناخالص داخلی در ۱۶ کشور دارای بزرگ‌ترین صندوق‌های بازنشستگی حدود ۸۴/۴ درصد

برآورد شده که این میزان برای کشورهای در حال توسعه با اینکه اختلاف فاحشی با کشورهای گروه اول دارد اما افزایش را نشان می‌دهد. در ایران مطابق آخرین برآوردها ارزش کل صندوق‌های بازنشستگی به حدود ۳۵ درصد تولید ناخالص ملی است. چنین اعداد و ارقامی علاوه بر اینکه جهت‌گیری‌های مدیریت صندوق‌ها در نحوه تخصیص منابع را نشان می‌دهد، در عین حال بیانگر تفاوت در خفا مشی‌های سرمایه‌گذاری صندوق‌ها هم هستند. مسئله‌ای که از قرار معلوم نمایشگاه «صندوق‌های بازنشستگی، پیشران توسعه ملی» هم جهت‌گیری خود را براساس آن تعریف کرده است. نمایشگاهی که به همت معاونت اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و با حضور چهار صندوق بزرگ بازنشستگی کشوری، سازمان تأمین اجتماعی، صندوق بازنشستگی کدو قناد و صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر از امروز تا ۲۶ بهمن در محل مصلی تهران برگزار می‌شود. حجت‌الله میرزایی، معاون اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و دبیر این نمایشگاه، اعلام کرده ۲۰ هلدینگ تخصصی

بایش از ۴۰۰ شرکت زیر مجموعه صندوق‌ها در ۱۲ صنعت مهم کشور در این گردهمایی بزرگ حضور دارند و انطور که ولی الله افخمی‌راد، معاون اقتصادی و اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی و محمدحسن پیوندی، مدیرعامل هلدینگ نفت، گاز و پتروشیمی تأمین (تاپیکو) در ادامه می‌گویند آتیه خوبی برای صندوق‌ها رقم خواهد زد.

■ سرمایه‌گذاری در صندوق‌ها و ریسک‌های کانهند

گرچه میزبانی نادرست بودن نگاه بیرونی به عملکرد صندوق‌ها و بنگاه‌های اقتصادی و مالی آنها و همچنین وابستگی روزافزون به منابع دولتی و معرفی ظرفیت‌ها و توانایی‌ها و فرصت‌های صندوق‌ها به شرکای اقتصادی را از عمده‌ترین دلایلی برشمرده که وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و زیر مجموعه‌های آن راغب به برگزاری چنین نمایشگاهی کرده، با این حال سوال این است که چرا صندوق‌ها نیاز به سرمایه‌گذاری دارند و این نمایشگاه تا چه اندازه می‌تواند در بهبود وضعیت آنها موثر واقع شود. پاسخ به این پرسش از آن رو مهم است که بدانیم صندوق‌ها دارای حجم بزرگی از دارایی‌ها هستند و رشد و تنجیم این دارایی‌ها ایجاب می‌کند سرمایه‌گذاری در آنها صورت بگیرد که خود برحسب نوع نظام بازنشستگی، شرایط اقتصادی داخلی و خارجی، ساختار حاکمیت شرکی و براساس اصول سرمایه‌گذاری و تنوع سبد سرمایه‌گذاری در کشورهای مختلف متفاوت است. به عبارت دیگر

■ یادداشت»

■ محمود اسلامیان »

تصویری تازه از ظرفیت‌های صندوق‌ها

در شرایط رقابتی بازار اقتصادی کشور، مدیریت کلان شرکت‌ها به‌ویژه در صندوق‌های بازنشستگی به ابزارهای کنترلی بسیاری نیاز دارد. تنوع سهام شرکت‌ها در بورس و ضعف در نظارت بر مدیریت این مجموعه‌ها منجر می‌شود که بسیاری از این شرکت‌ها از شرایط رقابتی بازار عقب بمانند و راه برای بروز تخلفات هموار شود. بنابراین، مدیریت و اداره ۲۰ هزار میلیارد تومان دارایی‌های صندوق بازنشستگی کشوری، نیازمند تخصصی شدن هلدینگ‌های تابعه این صندوق است. یکی از مزیت‌های مهم این کار، تجمع آثار توسعه و فعالیت‌های اقتصادی و قرار گرفتن شرکت‌های موجود و دارایی‌های صندوق زیر نظر هلدینگ‌های تخصصی است که یک مدیریت واحد آن‌ها را هدایت می‌کند. تا پیش از اجرای این مهم، این مجموعه تنها دو یا سه پروژه بزرگ در دست اجرا داشت، اما هم‌اکنون ۲۳ پروژه در این مجموعه در حال اجراست. از سوی دیگر، تغییر ساختار شرکت‌های زیر مجموعه صندوق بازنشستگی کشوری سبب شده بیش از ۳۰ درصد سودآوری شرکت‌های زیر پوشش صندوق طی سه سال اخیر با وجود همه مشکلات و مسائل حقوقی پیش رو افزایش یابد. از آنجایی که اشتغال نسبت مستقیمی با تولید و توسعه دارد، همه فعالان اقتصادی کشور به چارچوب‌هایی برای توسعه بیشتر و سریع‌تر و در نتیجه اشتغال بیشتر جوانان می‌اندیشند. بنابراین، به نظر می‌رسد سیاست موثر صندوق‌های بازنشستگی به‌عنوان نهادهای اجتماعی-اقتصادی در توسعه ملی، باید خروج از اداره بنگاه‌های کوچک و حرکت به سمت اداره بنگاه‌های بزرگ باشد. صندوق بازنشستگی کشوری تلاش کرده در این مسیر گام بردارد. این گونه سیاست‌گذاری‌ها چند دستاورد مهم در پی دارد: نخست اینکه واگذاری این بنگاه‌ها به بخش خصوصی منجر به تولید منابع می‌شود و این امکان را برای مجموعه صندوق فراهم می‌کند تا بدون تحمیل هزینه به دولت بتواند منابع لازم برای سرمایه‌گذاری در پروژه‌های بزرگ را از محل واگذاری بنگاه‌های کوچک فراهم کند. از سوی دیگر، این پروژه‌ها اقتصاد را کم موجود را به حرکت درمی‌آورند و از آنجا که بخش خصوصی قابلیت بهتری در بنگاه‌داری به‌ویژه بنگاه‌های کوچک دارد، قادر خواهند بود بیش از صندوق بازنشستگی کشوری به بهبود تولید و توسعه اشتغال کمک کنند. تأمین منابع مورد نیاز صندوق بازنشستگی کشوری، به‌ویژه در سه سال اخیر، از محل سودآوری بنگاه‌های تابعه و تحت پوشش صندوق است که اکنون به حدود ۳۰ درصد می‌رسد. برخلاف اخبار نادرستی که منتشر می‌شود، حتی اگر بازدهی متوسط ۱۰ درصدی کنونی شرکت‌ها دو برابر شود و به ۲۰ درصد برسد، بازهم مشکلات اقتصادی صندوق در تأمین منابع مالی باقی خواهد بود. در حال حاضر صندوق بازنشستگی کشوری ماهیانه ۲۲۵ میلیارد تومان مستمری بازنشستگان پرداخت می‌کند، در حالی که کل سود سال گذشته شرکت‌ها با همه تلاش و تدابیری که به کار گرفته‌شود ۱۵۰ میلیارد تومان بوده است. به نظر می‌رسد سودآوری شرکت‌های وابسته به صندوق با توجه به شرایط ناگواری که تصمیمات مجلس و دولت در گذشته به صندوق تحمیل کرده‌اند، نمی‌تواند یک‌چیزین بار مالی سنگین ایجادشده باشد. یکی از بخش‌های مهمی که صندوق‌های بازنشستگی از جمله صندوق بازنشستگی کشوری دیگر آن هستند، حضور هلدینگ‌ها و شرکت‌های تابعه آن‌ها در بورس است. سیاست صندوق تلاش برای خروج از مدیریت شرکت‌های موجود در بورس و تغییر جهت به سمت سهامداری است. اما این سیاست زمانی عملی می‌شود و رنگ واقعیت به خود می‌گیرد که بورس ایران قادر به دفاع از حقوق اقلیت باشد. تجربه بسیاری از کشورهایی که در این خصوص دارای تجربه هستند نشان می‌دهد که صندوق‌ها از اداره شرکت‌ها به صورت مستقیم منع شده‌اند و به صورت بورسی اداره می‌شوند. با این حال هنوز در بورس این اطمینان وجود ندارد که منابع اقلیت‌ها حفظ خواهد شد. علاوه بر این صندوق‌های بازنشستگی در کشورها در طول سال‌های متعادی مشکلات فراوانی داشتند. صندوق بازنشستگی کشوری نیز از بدو تأسیس تا کنون با تصمیمات اتخاذشده در نهاد مجلس و دولت روبه‌رو بود که در آخرین مصوبه شاهد تصویب قانونی با عنوان بازنشستگی پیش از موعد زنان با ۲۰ سال سابقه و صرف نظر از سن بود. یکی از مشکلات صندوق بازنشستگی کشوری این است که برخلاف سازمان تأمین اجتماعی که با طرف سومی به نام مردم روبه‌روست، در هر دو سو با طرف است و همین امر تبعات تصمیم‌های گرفته‌شده را بر دوش صندوق دوچندان می‌کند. به هر روی نمایشگاه جاری می‌تواند عرصه‌های جدیدی را پیش پای صندوق‌ها و شرکت‌ها و هلدینگ‌های اقتصادی آن‌ها باز کند و نقش آفرینی این نهاد‌ها در فضای تازه اقتصاد کشور و درنهایت بازگرداندن ارزش افزوده به ذی‌نفعان را دوچندان کند. این نمایشگاه را باید به فال نیک گرفت.

مدیرعامل صندوق بازنشستگی کشوری